

اصل مطلب

جلسه هیات موسس حزب منشعب اعتماد ملی برگزار شد

به گزارش «مهر»، اولین جلسه هیات‌موسس حزب منشعب‌شده از اعتماد ملی عصر دوم‌دی‌ماه در حسینیه شهید منتجب‌نیا برگزار شد. در این جلسه، رسول منتجب‌نیا به عنوان رئیس کمیته هفت‌نفره منتخب پیگیری و راه‌اندازی تشکیلات جدید، گزارشی پیرامون نحوه تشکیل، اهداف، چشم‌انداز و خط‌مشی آینده حزب جدید و عملکرد کمیته مذکور ارائه کرد. در این جلسه که بیش از ۳۰ نفر از اعضا و طرفداران حزب جدید منتجب‌نیا شرکت کرده بودند، اعضا به تشریح دیدگاه‌ها و فعالیت‌های این حزب در عرصه سیاسی و نحوه ارتباط این تشکل با جریان اصلاحات پرداختند.

یکشنبه آینده پارلمان اصلاحات به تصویب می‌رسد

حسین کمالی، دبیرکل حزب اسلامی کار در گفت‌وگو با «فارس» با بیان اینکه کلیات طرح پارلمان اصلاحات به تأیید دفتر سیاسی شورای هماهنگی جبهه اصلاحات رسیده است، گفت: «یکشنبه هفته آینده در جریان جلسه شورای هماهنگی جبهه اصلاحات پارلمان اصلاحات به بررسی گذشته شده و به تصویب رسیده و پس از آن به فاز اجرا وارد خواهد شد. پیش از این برخی از اصلاح‌طلبان تأکید داشتند با وجود شورای عالی سیاست‌گذاری اصلاحات نیازی به تشکیلات‌سازی جدید نیست و تشکیل این مجموعه، موضوعیت چندانی ندارد.»

یکشنبه آخرین زمان برگزاری جلسه استیضاح حجتی است

سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی، نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی گفت: «یکشنبه هفته آینده آخرین زمان برای برگزاری جلسه استیضاح محمود حجتی، وزیر جهاد کشاورزی است.» وی افزود: «تنها در صورتی جلسه استیضاح برگزار نمی‌شود که تمامی استیضاح‌کنندگان امضای خود را پس بگیرند و از استیضاح منصرف شوند.» پیش از این علی‌اصغر یوسف‌نژاد، عضو هیات‌رئیس مجلس درباره آخرین وضعیت بررسی طرح استیضاح وزیر جهاد کشاورزی گفت: «براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده قرار بود این استیضاح در جلسه چهارشنبه مجلس بررسی شود که به دلیل شرکت نمایندگان در مراسم تشییع پیکر آیت‌الله شاهرودی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، جلسه مجلس لغو شد.» وی با بیان اینکه امضاهای طرح استیضاح حجتی حدنصاب لازم را دارد، تصریح کرد: «در صورتی که نمایندگان امضاهای خود را پس نگیرند، طرح استیضاح حجتی، وزیر جهاد کشاورزی در اولین جلسه علنی مجلس روز یکشنبه (۹ دی) در صحن علنی پارلمان بررسی می‌شود.»

افزایش بودجه وزارت امور خارجه به‌دلیل افزایش نرخ ارز است

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه در گفت‌وگو با «اعتمادآنلاین» با اشاره به افزایش دوبرابری بودجه وزارت امور خارجه بیان کرد: «بسیاری از هزینه‌های جاری و متداول و حق عضویت همه سازمان‌های بین‌المللی را که جمهوری اسلامی ایران در آنها عضویت دارد، پرداخت می‌کند؛ یعنی اگر ما عضو سازمان بهداشت جهانی یا ILO، یونسکو، فاو (سازمان جهانی خواربار) یا سازمان ملل و... هستیم، حق عضویت سالانه همه این سازمان‌های بین‌المللی را باید وزارت امور خارجه پرداخت کند.»

وی با اشاره به تغییر نرخ ارز که نسبت به سال گذشته چیزی حدود ۲/۵ برابر شده، افزود: «بر همین اساس بودجه وزارت امور خارجه که رالی تخصیص داده می‌شود، باید افزایش پیدا می‌کرد تا بتواند در مبادله و تبدیل به ارز آن هم در سامانه نیما و باقیمت جدید پیورو و ارزهای دیگر خارجی، هزینه‌های جاری خود را تأمین و جبران کند.» قاسمی با بیان اینکه این افزایش بودجه در هزینه‌کرد وزارت امور خارجه افزایش محسوب نمی‌شود، در ادامه تأکید کرد: «یعنی در واقع وزارت امور خارجه افزایش بودجه هزینه‌ای به آن مفهوم که برای دیگر سازمان‌ها متصور است، ندارد.»

به سقف دوم بودجه به ۶۳/۸ هزار میلیارد تومان افزایش می‌یابد. اعتبارات تملک دارایی مالی هم ۲۵ هزار میلیارد تومان است که ۱۸ درصد کمتر از قانون بودجه سال جاری خواهد بود. منابع بودجه عمومی دولت در قانون بودجه سال ۴۴۳۰۹۷ هزار میلیارد تومان بوده است که این رقم با افزایش ۷/۹ درصدی در لایحه پیشنهادی دولت به ۴۷۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. منابع بودجه شرکت‌های دولتی نیز در لایحه بودجه سال ۹۸ با رشد ۵/۱۸ درصدی رویه‌رو شده و به رقم ۱۲۷۴ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

نام‌آشنا‌ترین بخش منابع عمومی دولت، درآمدهای نفتی ودرآمدهای مالیاتی است. طعم‌نفت در بودجه ۹۸ به‌شدت احساس می‌شود، تا آنجا که براساس لایحه پیشنهادی، حدود یک‌سوم از منابع عمومی دولت در سال آتی به درآمدهای نفتی وابسته خواهد بود. دولت پیش‌بینی کرده در سال آینده ۱/۵ میلیون بشکه نفت در روز صادر و از هر بشکه نفت نیز ۵۴ دلار درآمد کسب کند، این درحالی است که قیمت دلار همچنان با ابهام مواجه است؛ ابهاماتی که هنوز برای بودجه سال جاری نیز حل نشده و سرنوشت دلار ۳۵۰۰ تومانی در بودجه ۹۷ همچنان نامعلوم است. در قانون بودجه سال جاری، منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی معادل ۱۰۱ هزار میلیارد تومان بوده، اما در سال ۹۸ این رقم به ۱۴۲/۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است؛ به این معنی که دولت انتظار دارد در سال آتی نسبت به سال جاری ۴۱ درصد درآمد نفتی بیشتری کسب کند. دولت برای درآمدهای مالیاتی سال ۹۸ نیز افزایش ۱۱ هزارمیلیارد تومانی نسبت به سال قبل را پیش‌بینی کرده است. هرچند در نگاه اول، با توجه به افزایش میزان بودجه عمومی دولت می‌توان بودجه ۹۸ را انبساطی خواند، اما با در نظر گرفتن تورم حدود ۲۰ درصد و رشد ۵/۳ درصدی این بودجه انقباضی است.

هنگام روانی به جای بودجه نویسی

پرداخت و خیر داد که این لایحه در چند نسخه محدود در همان روز به مجلس ارسال شده است. مطابق آنچه سخنگوی هیات‌رئیس مجلس اعلام کرد، با توجه به نادیده گرفته شدن بخشی از ضروریات شرایط فعلی در لایحه بودجه، در نشست سران قوا تصمیم به اصلاح لایحه پیشنهادی دولت گرفته شد و ارائه و بررسی بودجه تا زمان اصلاح آن توسط دولت به تعویق افتاد. خانلو، سخنگوی ستاد بودجه، درخصوص موارد اصلاحی گفته که لایحه ۱۵ آذر دولت با پیش‌بینی سقف منابع و مصارف عمومی ۴۳۳۷ هزارمیلیاردریال و باواریز ۱۰ درصد منابع ارزی از صادرات نفت، میعانات گازی و خالی صادرات گاز به صندوق توسعه ملی تنظیم شده بوده و در حال حاضر ملاحظات برای افزایش سهم صندوق توسعه ملی به ۲۰ درصد مطرح شده است، این در حالی است که مطابق قانون برنامه ششم توسعه، سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای حاصل از نفت در

دوسوم بودجه بدون حسابر سی!

مهم‌ترین ایراد امر بودجه‌نویسی در کشور عدم شفافیت است؛ اتفاقی که این دولت و آن دولت نمی‌شناسد و در همه سال‌ها بودجه به‌گونه‌ای نوشته می‌شود که بسیاری حتی کارشناسان از جزئیات و ذقایق آن مطلع نیستند، نه‌تنها مطلع نیستند که با تلاش و بررسی هم هیچ‌گاه نمی‌توانند به ریز آن دست یابند. این ایراد خود یکی از بزرگ‌ترین باگ‌های بودجه و رسیدگی به دخل و خرج کشور است که هیچ‌گاه وارد مباحث علمی و رسانه‌ای نمی‌شود و مورد نقد و بررسی قرار نمی‌گیرد. اینکه درآمدها و هزینه‌های دولت در لایه‌های متفاوت و پیچیدگی‌های جدی ارائه می‌شود و بعضاً بسیاری از موارد آن اصلا در میان سط‌های لایحه وجود ندارد، معضل جدی و مهمی است که برای مثال یک سوال بزرگ یعنی مساله کسری بودجه کشور را همیشه بی‌اسخ می‌گذارد و هرگز اجازه نمی‌دهد که این مساله مورد نقد و بررسی کارشناسی و علمی و نهایتاً اصلاح قرار گیرد. بخش‌های مهمی از ردیف‌های بودجه به جای اینکه عدد و رقم صحیح و قابل تشخیصی داشته باشند، عدد یک را در مقابل خود می‌بینند و این خود نه‌تنها ایجاد یک ابهام بزرگ در بودجه است، بلکه دقیقاً برخلاف نص صریح قانون اساسی هم بوده و به این معناست که قرار نیست این موارد در اختیار عموم قرار گیرد و روشن شود که چه درآمدی برای دولت حاصل شده یا چه هزینه‌ای برای دولت در پی داشته است.

در این میان سواى فرآیند تعیین قیمت و رقم فروش نفت و نرخ دلار که سوال‌های بسیاری در مقابل آن است، یا سواى فقدان شفافیت در فرآیند واگذاری‌ها یا مشارکت بخش خصوصی در پروژه‌های مختلف که می‌توان از آنها به‌عنوان دیگر مصادیق عدم شفافیت بودجه نام برد، یکی به عبارت دیگر مهم‌ترین مساله بودجه کشور که اصلی‌ترین عامل عدم شفافیت است، ماجرای بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات غیرانتفاعی وابسته به دولت است.

به‌واقع باید گفت بزرگ‌ترین سهم بودجه جاری سالانه کشور متعلق به تعداد کثیری از شرکت‌های وابسته به دولت (یا به بیان دقیق‌تر مربوط به مجموعه‌هایی که بیش از ۵۰ درصد از سهام آنها متعلق به دولت است) هستند که عملاً اطلاع دقیق و درستی از درآمدها و هزینه‌های آنها در بودجه سالانه کشور نیست و راه دسترسی و رسیدگی به آنها در زمانی که بودجه در مجلس حضور دارد، بسیار محدود و تشدنی است. این رقم طبق تخمین‌های متعددی که کارشناسان در سال‌های اخیر داشته‌اند، سهمی معادل دوسوم بودجه سالانه کشور را به خود اختصاص می‌دهد و به عبارتی از رقم ۱۷۰۰ هزار میلیاردی کل بودجه، بیش از ۱۱۰۰ هزار میلیارد مربوط به همین بخش است. از این بخش که مجموعه‌های بزرگی مانند برخی بانک‌ها را نیز دربر می‌گیرد، اطلاعات دقیقی در دست نیست و به عبارت صحیح‌تر، کمترین نظارتی روی آن از سوی مجلس صورت می‌گیرد و هرگز معلوم نمی‌شود در میان این حجم بزرگ از روابط اقتصادی به درستی چه می‌گذرد. همه اینها به اضافه این است که بودجه تمامی مجموعه‌هایی که دولت در آنها سهم دارد، ولی این سهم کمتر از ۵۰ درصد است، به هیچ عنوان در لایحه بودجه نمی‌آید و این رقم به واقع پنهان‌ترین بخش اقتصاد وابسته به دولت است که اساساً دست مجلسی‌ها به آن نرسیده و معلوم نیست چه وضعیتی دارند.

حالا اما با بررسی بودجه نظامی امسال کشور و مقایسه آن با سال‌های گذشته به‌سرعت این نتیجه حاصل می‌شود که بودجه نظامی ایران در سال ۹۸ نسبت به سال قبل حدود ۳۰ درصد کاهش خواهد داشت؛ رقمی که البته مورد انتقاد بسیاری از نمایندگان مجلس هم واقع شده است. براساس لایحه پیشنهادی دولت، بودجه مصوب دفاعی کشور در سال ۱۳۹۷ حدود ۲/۲ درصد از رقم کل بودجه را به خود اختصاص می‌داد که حالا با این کاهش ۳۰ درصدی نسبت به سال گذشته و البته با مدنظر قرار داشتن رشد سقف بودجه به میزان ۵۰۰ هزار میلیارد تومان، باید گفت سهم بودجه نظامی کشور در سال آینده به یکی از پایین‌ترین رقم‌ها نسبت به بودجه کل کشور خواهد رسید.

دعوی ۲ درصدی‌ها!

همزمان با تحویل بودجه سال ۹۸ به مجلس شورای اسلامی بار دیگر حرف و حدیث‌ها پیرامون بودجه برخی نهادهای خاص بالا گرفته است؛ حرف و حدیث‌هایی که همه‌ساله همین ایام افکار عمومی را چند صباحی سر کار می‌گذارد و باز سال بعد، روز از نوروزی از نو.

در یک سو عده‌ای بابت پولی که به خزانه مجموعه‌هایی چون شـورای عالی حوزه‌های علمیه، ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز خدمات حوزه علمیه، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، جامعه‌المصطفی، شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواران، سازمان تبلیغات اسلامی و... اختصاص داده شده، به سوگ می‌نشینند و از لزوم کاهش بودجه آنها می‌گویند.

در سوی دیگر هم بودجه‌نهادهایی چون موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) و افزایش بیش از ۶ برابری آن طی سال‌های اخیر، بودجه پژوهشکده امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی، بودجه خبرگزاری ایرنا و... داد یک عده دیگر را درمی‌آورد و انتقادات بالا می‌گیرد که چرا فلان موسسه باید این میزان بودجه به خود اختصاص دهد و یکی آن میزان؟

آخرین پرده از این مناقشه هم مربوط می‌شود به یکی، دو روز گذشته که رئیس‌جمهور بودجه سال ۹۸ را تقدیم مجلس کرد و به این ترتیب گوشه‌هایی از آن رونمایی شد. در همین ارتباط آن‌طور که در رسانه‌ها آمده، خبرگزاری ایرنا ۲۵/۰۰۰/۱۰ میلیون ریال، موسسه امام خمینی (ره) ۱۴۰/۰۰۰ میلیون ریال، موسسه حفظ و نشر آثار حضرت امام (ره) ۲۶۲/۰۰۰ میلیون ریال، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ۱۵۰/۰۰۰/۱۵ میلیون ریال، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه ۱۰/۴۱۷/۰۰۰ میلیون ریال، شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواران ۱/۶۹۷/۰۰۰ میلیون ریال، سازمان تبلیغات اسلامی ۱/۵۱۵/۰۰۰ میلیون ریال، شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه ۲۰۰/۰۰۰ میلیون ریال و ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر ۱۵۰/۰۰۰ میلیون ریال از بودجه فرهنگی کشور را به خود اختصاص داده‌اند و این البته تنها مشتی نمونه خروار است و ده‌ها نهاد فرهنگی دیگر نیز وجود دارند که می‌توان نام آنها را هم به این لیست اضافه کرد.

خلاصه ماجرای گیس و گیس کشی بر سر بودجه فرهنگی کشور ماجرای دنباله‌داری است که به امروز و دیروز محدود نمی‌شود و رشته‌اش سر دراز دارد.

این البته در حالی است که کل بودجه فرهنگی کشور که برآیند همه موارد اشاره‌شده و جافاتده از سیاهه فوق است، حداکثر حدود دو درصد از بودجه ۱۷/۳۰۰/۰۰۰ میلیارد تومانی کشور را شامل می‌شود و این یعنی همه دعاوها بر سرهیچی است؛ به بیان دقیق‌تر، با درنظر گرفتن این نسبت مشخص می‌شود اساس مناقشه یادشده فاقد موضوعیت است و آنچه بیش از همه باید مورد توجه قرار گیرد، بخش‌هایی

است که اساساً همه‌ساله به‌صورت چراغ‌خاموش تصویب شده و به از ما بهتران تخصیص داده می‌شود.

بودجه نظامی کاهش یافت

یکی دیگر از مواردی که همیشه در جریان بررسی بودجه بحث‌برانگیز بوده، بودجه دفاعی کشور است؛ بودجه‌ای که شامل وزارت دفاع، ارتش جمهوری اسلامی، سپاه پاسداران، سازمان بسیج و ستادکل نیروهای مسلح می‌شود. در کنار این باید اشاره کرد که براساس ماده ۱۰۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور دولت مکلف شده حداقل پنج‌درصد از منابع بودجه عمومی دولت را به‌عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیف‌های تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد که این اقدام یکی دو سالی است که در قانون بودجه رعایت نمی‌شود. ماجرا اما از آنجایی شروع می‌شود که برخی به علت نگاه غیرواقع‌بینانه خود از عدم نیاز به افزایش رقم بودجه دفاعی سخن می‌گویند و برخی دیگر امنیت را برساخت اقتصاد، فرهنگ و... می‌دانند و با مقایسه علمی میان بودجه نظامی ایران با کشورهای منطقه و البته قراردادن آن در مقابل حجم تهدیدات می‌گویند که نباید با کاهش بودجه دفاعی امنیت کشور را به خطر انداخت. از قضا نگاه واقع‌بینانه به رقم بودجه نظامی کشور نشان می‌دهد ایران در سطح منطقه، پایین‌ترین نسبت تخصیص بودجه نظامی نسبت به جمعیت یعنی همان سرانه را دارد و به قول محمدجواد ظریف، به جز مصر، ایران از همه کشورهای منطقه بودجه نظامی کمتری دارد.